JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GEORGIOS COSMAS
23 päivänä maaliskuuta 1995 *

I — Pääasiaa koskeva riita — Ennakkoratkaisukysymykset

1. Thyssen Haniel Logistic GmbH (jäljempänä Thyssen) antoi maaliskuussa 1987 tulli-ilmoituksen tiettyjen tullivarastosta peräisin olevien tavaroiden maahantuonnista kuvauksella "Amino Acid AA Mixture Peco" (tiputusliuosten valmistukseen käytetyt annostetut, pulverimaiset eri aminohappojen steriilit seokset). Thyssen tullasi tavarat Saksan tullikoodin 3003 290 90 mukaisina "ei vähittäismyyntiin tarkoitettuina lääkkeinä" (= yhteisen tullitariffin alanimike 30.03 A II b) [1]. Hauptzollamt Hamburg-St. Annen (jäljempänä Hauptzollamt) katsoi tavaroiden kuitenkin kuuluvan nimikkeeseen 21.07 "muut elintarvikevalmisteet" ja vahvisti tullin tämän luokituksen mukaisesti. Finanzgericht Hamburg, jossa Thyssen nosti kanteen, katsoi kanteen perustelluksi, sillä sen mielestä tavarat kuuluivat yhteisen tullitariffin alanimikkeeseen 30.03 A II b. Hauptzollamt valitti päätöksestä Bundesfinanzhofiin, joka 19.10.1993 tekemällään päätöksellä esitti yhteisöjen tuomioistuimelle kyseisten yhteisen tullitariffin mukaisten tullinimikkeiden tulkinnasta seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko yhteistä tullitariffia (1987) tulkittava niin, että tullinimikkeeseen 30.03 (tässä: alanimike 30.03 A II b) kuuluvat 'lääkkeinä' tiputusliuosten valmistukseen tarkoitetut annostetut, pulverimaiset eri aminohappojen steriilit seokset?

2) Jos edelliseen kysymykseen vastataan kielteisesti: Onko yhteistä tullitariffia tulkittava niin, että kysymyksessä 1 tarkoitettujen valmisteiden kaltaisia tavaroita pidetään nimikkeeseen 21.07 kuuluvina 'muina elintarvikevalmisteina'?"

* Alkuperäinen kieli: kreikka.

1 — Tariffinumerot ja tariffikohdat viittaavat yhteisen tullitariffin tullausajankohtana voimassa olleeseen versioon: katso yhteisestä tullitariffista annetun asetuksen (ETY) N:o 950/68 muuttamisesta annetun asetuksen (ETY) N:o 3331/85 muuttamisesta 24 päivänä marraskuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3618/86 liite (EYVL L 345, 8.12.1986, s. 1).

II — Kyseessä olevat yhteisen tullitariffin nimikkeet — esille tulevat riitakysymykset

2. Yhteisen tullitariffin 21 ryhmän otsikkona on "Erinäiset elintarvikevalmisteet" ja se sisältää nimikkeet 21.02 ("Kahvi-, tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin uutteisiin tai esansseihin perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet"), 21.03 ("Sinappijauho ja valmistettu sinappi"), 21.04 ("Kastikkeet; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset"), 21.05 ("Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoidut sekoitetut elintarvikevalmisteet"), 21.06 ("Hiiva, elävä tai kuollut; valmistetut leivinjauheet") sekä 21.07, joka sisältää sanamuotonsa mukaan "muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet". 21 ryhmän alussa olevien huomautusten mukaan (1 kohdan d alakohta) tähän ryhmään eivät kuulu "hiiva lääkkeenä ja muut nimikkeen 30.03 tuotteet".

3. Yhteisen tullitariffin 30 ryhmään, jonka otsikkona on "Farmaseuttiset tuotteet", kuuluvat muun muassa nimike 30.03, joka sisältää sanamuotonsa mukaan "Lääkkeet, myös eläinlääkintäkäyttöön tarkoitetut". Alanimikkeeseen 30.03 A kuuluvat erityisesti lääkkeet, "ei vähittäismyyntimuodoissa: I. joissa on jodia tai jodiyhdisteitä. II. muut: a) joissa on penisilliinejä tai streptomysiinejä tai niiden johdannaisia: 1. joissa on penisilliinejä tai niiden johdannaisia. 2. muut, b) muut." 30 ryhmän alussa olevien huomautusten (1 kohta) mukaisesti 30.03 nimikkeeseen kuuluvia "lääkkeitä" ovat valmisteet, "a) joissa on sekoitettuja tuotteita terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten; b) samaa tarkoitusta varten käytettäviä sekoittamattomia tuotteita, annostettuina tai vähittäismyyntimuodoissa, terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten". Näissä huomautuksissa ilmaistaan nimenomaisesti, että nimikkeeseen 30.03 eivät kuulu "ravintovalmisteet ja juomat (kuten dieettiset, diabeettiset tai vahvistetut ravintovalmisteet, vahvistavat juomat ja kivennäisvedet".

4. Kuten edellä on jo mainittu, Thyssen määritteli tulli-ilmoituksessaan ilmoittamansa tuotteen "tiputusliuosten valmistukseen tarkoitetuiksi, pulverimaisiksi eri aminohappojen steriileiksi seoksiksi". Kuten pääasiassa annetusta päätöksen perusteluista ja asianosaisten kirjallisista selvityksistä ilmenee, voidaan edellä mainittujen tuotteiden tariffointia koskeva riitakysymys kuvailla seuraavasti: Thyssenin ollessa sitä mieltä, että kyseisen tariffoinnin osalta on olennaisesti kysymys siitä, että riidanalainen seos on tarkoitettu käytettäväksi tiputusliosten valmis-

tukseen, joita puolestaan käytettäisiin keinotekoisena ravintona, tulliviranomaiset taas katsovat, että kyseistä seosta on pidettävä sen koostumuksen huomioon ottaen "elintarvikevalmisteena", koska se ei vielä tulli-ilmoituksen antamisen aikaan ollut keinotekoisena ravintona käytettävä lopputuote eikä sitä myöskään voitu pitää samaan käyttötarkoitukseen tarkoitettuna keskeneräisenä tuotteena (koska siitä olisi voitu valmistaa tuote myös toiseen käyttötarkoitukseen). Keskeiset kysymykset tässä asiassa ovat siis: 1. Onko riidanalaisen tuotteen tullitariffin määrittelyssä otettava huomioon vain sen koostumus vai myös sen käyttötarkoitus? 2. Jos keskeisenä arviointiperusteena tariffoinnissa on tuotteen käyttötarkoitus, mitä merkitystä on silloin Hauptzollamtin väitteellä siitä, että tulli-ilmoituksen antamisen ajankohtana kyseistä tuotetta olisi voitu käyttää useampaan tarkoitukseen?

III — Vastaus esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin

5. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti [2] oikeusvarmuuden ja valvontakeinojen vuoksi tavaroiden tullioikeudellisessa arvioinnissa on ratkaisevana kriteerinä pidettävä niiden objektiivisesti arvioitavia tunnusmerkkejä ja ominaispiirteitä sen mukaisesti kuin ne on yhteisen tullitariffin nimikkeessä ja ryhmiä koskevissa huomautuksissa määritelty. Kuten edellä mainitun oikeuskäytännön tutkimisesta käy ilmi, tarkoitetaan "objektiivisesti arvioitavilla tunnusmerkeillä ja ominaispiirteillä" ensisijaisesti sellaisia tunnusmerkkejä ja luonteenpiirteitä, jotka yhdessä muodostavat tuotteen koostumuksen [3], toisin sanoen ainesosia, jotka voidaan tarkastaa (tai katsastaa) tullausmenettelyssä. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on kuitenkin tunnustettu, että silloin, kun yhteisen tullitariffin nimikkeissä tai niihin liittyvissä huomautuksissa nimenomaisesti viitataan muihin arviointiperusteisiin kuin juuri mainittuihin, niillä on vaikutusta tavaran tariffointiin. Tavaran valmistustapa [4] voi olla tällainen arviointiperuste, kuten myös sen käyttötarkoitus [5], josta tarvittaessa voidaan johtaa tariffoinnin objektiivinen arviointiperuste [6]; tämä riittää, kuten yhtei-

2 — Ks. mm. asia C-395/93, Neckermann Versand, tuomio 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-4027, 5 kohta); asia C-338/90, Hamlin Electronics, tuomio 31.3.1992 (Kok. 1992, s. I-2333, 8 kohta); asia C-120/90, Post, tuomio 7.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2391, 11 kohta); asia 40/88, Weber, tuomio 25.5.1989 (Kok. 1989, s. 1395, 13 kohta) ja asia 175/82, Dinter, tuomio 17.3.1983 (Kok. 1983, s. 969, 10 kohta).

3 — Ks. esim. edellä mainittu asia 40/88, Weber, tuomio 25.5.1989 (19 ja 20 kohta).

4 — Ks. esim. asia C-35/93, Develop Dr. Eisbein, tuomio 16.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2655, 18 kohta) ja asia C-248/92, Jepsen Stahl, tuomio 2.8.1993 (Kok. 1993, s. I-4721, 9 ja 10 kohta).

5 — Ks. asia C-246/90, Parma, tuomio 3.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3467, 20 kohta); asia C-219/89, WeserGold, tuomio 18.4.1991 (Kok. 1991, s. I-1895, 9 kohta) ja asia 38/76, Industriemetall Luma, tuomio 16.12.1976 (Kok. 1976, s. 2027, 7 kohta), sekä asia 38/72, Van de Poll, tuomio 14.12.1972 (Kok. 1972, s. 1329, 4 ja 5 kohta). Vrt. myös asia C-395/93, Neckermann Versand, tuomio 9.8.1994 (mainitussa paikassa, 7—9 kohta), sekä asia C-108/92, Astro-Med, tuomio 1.7.1993 (Kok. 1993, s. I-3797, 8 kohta); asia C-218/89, Shimadzu Europa, tuomio 4.12.1990 (Kok. 1990, s. I-4391, 10 f kohta) sekä asia C-114/80, Ritter, tuomio 26.3.1981, (Kok. 1981, s. 895, 7—9 kohta).

6 — Ks. asia C-256/91, Emsland-Stärke, tuomio 1.4.1993 (Kok. 1993, s. I-1857, 16 kohta) ja asia 36/71, Henck, tuomio 23.3.1972 (Kok. 1972, s. 187, 4 kohta). Vrt. myös asia 183/73, Osram, tuomio 8.5.1974 (Kok. 1974, s. 477, 5 kohta).

söjen tuomioistuin on epäsuorasti todennut [7], muodostamaan tavaran ominaispiirteen.

6. Yhteisen tullitariffin nimike 21.07 ("Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet") ei sisällä käsitteen "elintarvikevalmiste" määritelmää. Kyseistä 21 ryhmää, johon tämä nimike kuuluu, edeltävissä huomautuksissa ei myöskään määritellä kyseistä käsitettä [8], mutta siinä suljetaan pois hiiva lääkkeenä ja muut nimikkeeseen 30.03 kuuluvat tuotteet (katso huomautusten 1 kohdan d kohta). Tulliyhteistyöneuvoston nimikkeeseen 21.07 [9] liittyvien terminologisten määritelmien mukaan kuitenkin katsotaan "elintarvikevalmisteiksi" siltä osin kuin ne eivät kuulu nimikkeistön muuhun nimikkeeseen toisaalta (A-ryhmä) valmisteet, jotka on tarkoitettuu joko välittömästi tai käsittelyn jälkeen ihmisravinnoksi ja toisaalta (B-ryhmä) valmisteet, jotka koostuvat kokonaan tai osittain ravintoaineista ja joita käytetään juomien tai elintarvikkeiden valmistukseen. Esimerkkinä B-ryhmään kuuluvista valmisteista mainitaan kemiallisten tuotteiden seokset (esimerkiksi orgaaniset hapot) ravintoaineiden kanssa (esimerkiksi jauhot tai sokeri), jotka on tarkoitettu käytettäväksi joko muiden elintarvikevalmisteiden ainesosina taikka parantamaan niiden tiettyjä ominaisuuksia. Sen merkityksen mukaan, joka yhteisen tullitariffin 21.07 nimikkeellä on edellä mainittujen tulkintojen mukaan, valmiste voi kuulua tähän nimikkeeseen vain silloin, kun se koostuu kokonaan tai osittain ravintoaineista ja sitä käytetään lisäksi joko välittömästi tai käsittelyn jälkeen ihmisravinnoksi tai se on tarkoitettu elintarvikevalmisteiden ainesosaksi taikka parantamaan niiden tiettyjä ominaisuuksia.

7. Yhteisen tullitariffin nimike 30.03 ei sisällä käsitteen "lääkkeet" määritelmää. Mielestäni kuitenkin ilmaisu "käyttöön" ("lääkkeet, myös elänlääkintäkäyttöön tarkoitetut") viittaa yksiselitteisesti siihen, että tuotteen luokittelemisessa tähän nimikkeeseen kuuluvaksi keskeisenä kriteerinä ei ole sen koostumus (jolla kuitenkin puolestaan on

7 — Ks. asia 222/85, Kleiderwerke Hela Lampe, tuomio 10.7.1986 (Kok. 1986, s. 2449, 15 kohta) ja asia 90/85, Mikx, tuomio 15.5.1986 (Kok. 1986, s. 1695, 15 kohta). Vrt. myös asia C-228/89, Farfalla Flemming, tuomio 18.9.1990 (Kok. 1990, s. I-3387, 20 ja 22 kohta).

8 — Yhteistä tullitariffia edeltävien huomautusten merkityksestä nimikkeiden tulkinnassa, ks. mm. asia C-356/93, Techmeda, tuomio 2.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2371, 28 kohta) ja asia C-11/93, Siemens Nixdorf, tuomio 19.5.1994 (Kok. 1994, s. I-1945, 12 kohta).

9 — Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. esim. edellä mainittu asia C-11/93, Siemens Nixdorf, tuomio 19.5.1994, 12 kohta, sekä asia C-14/91, Sucrest, tuomio 30.1.1992, Kok. 1992, s. I-441, 10 kohta; asia C-265/89, Vismans Nederland, tuomio 18.9.1990, Kok. 1990, s. I-3411, 18 kohta; asia 167/84, Drünert, tuomio 4.7.1985, Kok. 1985, s. 2235, 14 kohta ja asia 278/80, Chem-Tec, tuomio 11.2.1982, Kok. 1982, s. 439, 14 kohta) tulliyhteistyöneuvoston selittävät huomautukset ovat keskeinen apuväline yhteisen tullitariffin tulkinnassa. Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin edelleen todennut, että siltä osin kuin nämä huomautukset eivät ole yhteensoveltuvia yhteisen tullitariffin määräysten kanssa, ne eivät ole oikeudellisesti sitovia (ks. erityisesti edellä mainittu asia C-35/93, Develop Dr. Eisbein, tuomio 16.6.1994, 21 kohta ja siinä mainitut viittaukset).

merkitystä tuotteen alanimikkeen luokittelussa), vaan kyseisessä nimikkeessä luokittelukriteerinä hyväksytty käyttötarkoitus. Tätä käsitystä vahvistavat edellä mainitut yhteisen tullitariffin 30 ryhmää edeltävät huomautukset (katso edellä 3 kohta), joiden mukaan (katso 1 kohdan a ja b kohdat) nimikkeen 30.03 mukaiset "lääkkeet" on ymmärrettävä tuotteiksi, jotka on sekoitettu terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä *varten*, sekä sekoittamattomia tuotteita, annostettuina tai vähittäismyyntimuodoissa terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä *varten*. Lopuksi on todettava, että kyseistä yhteisen tullitariffin nimikkeen sanamuotoa vastaa myös tulliyhteistyöneuvoston 30.03 nimikettä koskeva selittävä huomautus, jonka mukaan "lääkkeiksi" on katsottava ulkoisesti tai sisäisesti lääke- tai eläinlääketieteessä sairauksien terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä *varten* [10] käytettävät tuotteet.

8. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen on kiistatonta, että yhteisen tullitariffin nimikkeen 30.03 mukaisina "lääkkeinä" on pidettävä valmisteita, jotka on tarkoitettu tiettyjen sairauksien parantamiseen tai ennalta ehkäisyyn. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut [11], että yhteisen tullitariffin nimikkeeseen 30.04 (jonka vuonna 1990 voimassa ollut versio kattoi "... sekoitetuista tai sekoittamattomista tuotteista valmistetut lääkkeet terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten ...") kuuluu valmiste, jolla on tarkoin määriteltyjä terapeuttisia ja ennen kaikkea ennalta ehkäiseviä vaikutuksia ja joiden vaikutus kohdistuu ihmisen organismin *tarkoin määriteltyihin toimintoihin*. Olen kuitenkin sitä mieltä, että nimikkeen 30.03 mukaisina "lääkkeinä" on pidettävä myös valmisteita, joilla ei ole terapeuttista tai ennalta ehkäisevää vaikutusta tiettyyn sairauteen sellaisenaan, mutta joita käytetään lääketieteessä elintoimintojen sellaisten häiriöiden hoitamiseen, jotka ovat tietyn sairauden yksittäinen oire tai jotka ilmenevät tietyn sairauden hoitamiseen annetun hoidon yhteydessä. Tämä ajatuskuvio johtaa luonnollisesti siihen lopputulokseen, että valmiste, jota käytetään tiputuksessa keinoravinteena tilanteessa, jossa elintoiminnot ovat siinä määrin häiriintyneet, että potilaan ravitseminen ei ole mahdollista luonnollisella tavalla (toisin sanoen suun kautta), on katsottava yhteisen tullitariffin nimikkeen 30.03 mukaiseksi "lääkkeeksi" myös silloin, kun se koostuu ainoastaan ravintoaineista. Tämä päätelmä on myös yhdenmukainen tulliyhteistyöneuvoston nimikettä 30.03 koskevien selittävien

10 — Yhteisen tullitariffin 30.03 nimikkeen mukaisessa mielessä termi "lääkkeet" ei täysin vastaa lääkevalmisteita koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 26 päivänä tammikuuta 1965 annetussa neuvoston direktiivissä 65/65/ETY (EYVL 22, s. 369) käytettyä termiä. Ero selittyy viimeksi mainitun säädöksen erityisistä tavoitteista. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut (ks. mm. asia 227/82, Van Bennekom, tuomio 30.11.1983, Kok. 1983, s. 3883, 14 ja 17 kohta; asia C-112/89, Upjohn, tuomio 16.4.1991, Kok. 1991, s. I-1703, 16 kohta; asia C-219/91, Ter Voort, tuomio 28.10.1992, Kok. 1992, s. I-5485, 16 kohta), että direktiivissä 65/65, jonka päämääränä ei ole ainoastaan esteiden poistaminen yhteisönsisäisessä kaupassa, vaan myöskin yleisen terveyden yllä pitäminen, määritellään (1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa) käsite "lääke" niin, että sellaisiksi katsotaan terapeuttista tai ennalta ehkäisevää vaikutusta sisältävien tuotteiden lisäksi myöskin tuotteet, jotka eivät ole riittävän tehokkaita tai joilla ei ole sitä vaikutusta, jota kuluttajilla olisi oikeus odottaa niiden kuvauksen perusteella. Direktiivillä pyritään näin paitsi suojaamaan kuluttajia haitallisilta tai myrkyllisiltä lääkevalmisteilta, myöskin tuotteilta, joita käytetään asianmukaisten lääkkeiden sijaan. Yhteisen tullitariffin nimike 30.03 käsittää sen sijaan vain tuotteet, jotka *tosiasiassa on tarkoitettu* terapeuttiseen tai ennalta ehkäisevään käyttöön (ks. tässä julkisasiamies Gulmannin ratkaisuehdotus asiassa C-177/91, Bioforce, tuomio 14.1.1993, Kok. 1993, s. I-45, 7 kohta).

11 — Ks. asia C-177/91, Bioforce, tuomio 14.1.1993 (Kok. 1993, s. I-45, erityisesti 10 ja 12 kohta). Vrt. myös julkisasiamies Gulmannin 15.9.1992 tässä asiassa tekemän ratkaisuehdotuksen 4 ja 5 kohtaan.

huomautusten kanssa, joissa tosin todetaan, että "elintarvikevalmisteet, jotka sisältävät ainoastaan ravintoaineita" eivät kuulu tähän nimikkeeseen, mutta joissa myös todetaan (A osa, 4 kohta), että "lääkkeiksi" voidaan katsoa myös muut kuin suun kautta annettavat ravintoainevalmisteet [12].

9. Tähänastisista kyseisen tullinimikkeen soveltamisalaa koskevasta esityksestä tehtävä päätelmä voidaan tiivistää seuraavasti: 1. Kokonaan tai osittain ravintoaineista koostuva valmiste kuuluu, mikäli sen ei voida katsoa kuuluvan yhteisen tullitariffin 21 ryhmän muuhun nimikkeeseen, nimikkeeseen 21.07, kun sitä käytetään joko välittömästi tai käsitellyssä muodossa ihmisen ravinnoksi tai kun se on tarkoitettu käytettäväksi muun elintarvikevalmisteen valmistamiseen; 2. Valmiste kuuluu nimikkeeseen 30.03, kun se on tarkoitettu käytettäväksi tiputuksessa keinotekoisena ravinteena elintoimintojen häiriötilanteessa, kun ravintoa ei voida antaa luonnollisella tavalla.

10. Edellä oleva päätelmä ei riitä vastaukseksi Bundesfinanzhofin esittämiin kysymyksiin. Thyssenin antama tulli-ilmoitus ei nimittäin koskenut, kuten jo mainittu, keinotekoisena ravinteena välittömästi tiputuksessa käytettävää valmistetta, vaan pulverimaista aminohapposeosta, joka *on tarkoitettu* tiputusliuosten *valmistukseen*. Hauptzollamtin Bundesfinanzhofille esittämien väitteiden mukaan riidanalainen tuote olisi voitu tullausajankohtana käyttää muulla tavoin myös muiden tuotteiden valmistukseen. Miten tämä näkökohta vaikuttaa tavaran tariffointiin?

11. Yhteisessä tullitariffissa luokitellaan aminohapot pääasiassa 29 ryhmän "orgaanisiin kemiallisiin tuotteisiin" (alanimike 29.23 D). Kuitenkin riidanalaisesta päätöksestä käy epäsuorasti ilmi, että aminohapot, joista Thyssenin maahantuoma seos koostuu, ovat

12 — Tämän huomatuksen perusteella on kuitenkin suljettava pois se mahdollisuus, että keinotekoiseen ravitsemiseen käytettävät valmisteet kuuluisivat yhteisen tullitariffin nimikkeeseen 30.05 ("Muut farmaseuttiset valmisteet ja tavarat"). 30 ryhmää edeltävien huomautusten mukaisesti nimikkeeseen 30.05 kuuluvat *ainoastaan* 3 kohdan a—g kohdissa luetellut tavarat. Tulliyhteistyöneuvoston nimikkeeseen 30.05 liittyvien selittävien huomautusten mukaisesti tämä luettelo on "tyhjentävä".

aineita, joilla on ravintoarvoa. [13] [14] Komissio on myös tätä mieltä yhteisöjen tuomioistuimelle antamassaan kirjallisessa lausunnossa (s. 10 —), jossa se esittää muun muassa seuraavaa: 1. Ennakkoratkaisumenettelyn kohteena olevan päätöksen perusteluiden mukaan aminohapot olivat keskeisiä valkuaisaineiden muodostuksessa. 2. Valkuaisaineet kuuluvat tulliyhteistyöneuvoston nimikkeeseen 30.03 liittyvien huomautusten mukaisesti elintarvikkeiden tärkeimpiin ravintoaineisiin. Jos siis kyseisen tiettyjä ominaisuuksia sisältävän seoksen käyttötarkoituksena on välittömästi tai tietyn käsittelyn jälkeen tulla käytetyksi ihmisen ravinnoksi tai muuhun elintarvikevalmistukseen, pitäisi edellä esitetyn perusteella todeta sen kuuluvan yhteisen tullitariffin nimikkeeseen 21.07 [15] ilman, että kyseisen tuotteen pelkällä mahdollisella käyttämisellä muuhun tarkoitukseen olisi vaikutusta. Tässä tapauksessa seoksen lisäluokittelun nimikkeen 21.07 johonkin alanimikkeeseen täytyisi tapahtua kyseisten alanimikkeiden arviointiperusteiden ja kulloistenkin konkreettisten tietojen perusteella, joiden toteaminen on kuitenkin kansallisten tuomioistuinten tehtävä.

12. Kyseisessä asiassa ei kuitenkaan käy Hauptzollamtin yhteisöjen tuomioistuimelle antamista selvityksistä eikä asiaan liittyvistä asiakirjoistakaan ilmi, että Thyssenin maahantuoma seos todellakin käytettäisiin välittömästi tai lisäkäsittelyn jälkeen ihmisen

13 — Edellä mainitussa asiassa C-14/91, Sucrest (Kok. 1992, s. I-441, 10 kohta) 30.1.1992 antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt (kuitenkin 23.7.1987 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2658/87, [EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1] 1.1.1988 käyttöön otetun yhdistetyn nimikkeistön yhteydessä), että käsitettä "Ravintoarvoa sisältävät aineet" voidaan soveltaa myös kemiallisiin tuotteisiin. Haluaisin korostaa, että tavaroiden kuvauksen ja koodauksen yhdenmukaistetun järjestelmän (joka oli tammikuussa 1988 voimaan tulleen yhdistetyn nimikkeistön perusta) ryhmään 38 ("Kemianteollisuuden eri tuotteet") liittyvissä tulliyhteistyöneuvoston lausunnoissa ilmaistiin nimenomaisesti, että käsite "ravintoarvoa sisältävät elintarvikkeet ja muut aineet" sisältää myös "keskeiset aminohapot". Näihin selittäviin huomautuksiin näyttää Bundesfinanzhofkin viittaavan pääasiaa koskevan päätöksensä viimeisessä kappalessa. (Vrt. myös tiettyjen tavaroiden luokittelusta yhdistettyyn nimikkeistöön 7 päivänä heinäkuuta 1989 annettu komission asetus (ETY) N:o 2061/89, EYVL L 196, 12.7.1989, s. 5, jonka liitteessä kuvataan täydentäviksi elintarvikeaineiksi, jotka luokitellaan näin ollen yhdistetyn nimikkeistön vastaaviin nimikkeisiin, eri valmisteet tabletteina, jotka sisältävät mm. aminohappoja ja jotka on tarkoitettu riittämättömästä ravinnosta johtuviin puutostiloihin.)

14 — Hauptzollamt mainitsee yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa, että Bundesfinanzhof käyttää riidanalaisen seoksen kuvaamisessa ainoastaan lääkkeille soveltuvaa käsitettä "annostetut" ("annostetut, pulverimaiset ... eri aminohappojen seokset") ja ennakoisi näin vastausta yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin. Tämä Hauptzollamtin esitys on perusteeton. Ensiksikin on viitattava siihen, että kysymys siitä, onko tietty tavara annostettu, (toisin sanoen jaettu sellaisiin määriin, jollaisina sitä pitäisi käyttää nimikkeen 30.03 B kohdan a alakohdan selitysten mukaisesti) on merkittävä vain nimikkeen 30.03 luokitukselle vain *sekoittamattomia* tuotteita koskevin osin, kun taas riidananlainen tuote on aminohappojen seos, toisin sanoen tuote, joka on edellä mainittujen huomautusten mukaisesti "sekoitettu". Kyseistä ryhmää 30 edeltävien huomautusten 1 A 2 kohta, jonka mukaan "sekoittamattomia tuotteita" ovat mm. myös ryhmän 29 tuotteet (joihin aminohapot pääasiassa kuuluvat), ei siis koske sen mukaan, mitä ryhmää 29 koskevissa määräyksissä säädetään, ainoastaan yksittäisiä ryhmän 29 *sekoittamattomia* tuotteita ja niihin rinnastettavia tuotteita, vaan myös näiden tuotteiden *sekoituksia* (ks. 29 ryhmää edeltävä huomautus 1 sekä tulliyhteistyöneuvoston tähän liittyvien huomausten kohta "yleistä"). Tästä riippumatta mielestäni käy ennakkoratkaisun kohteena olevasta päätöksestä ilmi, että Bundesfinanzhof ei halunnut käyttämällä käsitettä "annostettu" ilmaista, että tullattava seos olisi jaettu samanlaisiin määriin, joissa se myöhemmin käytettäisiin tiputusliuosten valmistukseen, vaan yksinkertaisesti että seoksen muodostavat aminohapot esiintyvät tarkoin määriteltyinä annoksina (ks. myös komission huomautus asiasta, s. 14).

15 — Katso myös tulliyhteistyöneuvoston nimikkeeseen 21.07 liittyvät selittävät huomautukset (B osa, 10 kohta), joiden mukaan myös "pääasiallisesti aminohappojen ja natriumkloridin *sekoituksesta* koostuvat ja elintarvikevalmisteisiin (esim. makua parantavina aineina) käytettävät valkuaishydrolysaatit" on katsottava elintarvikevalmisteiksi.

ravinnoksi taikka että se oli tarkoitettu elintarvikevalmisteiden valmistukseen. [16] Ennakkoratkaisumenettelyn kohteena olevassa päätöksessä todetaan päinvastoin, että: "ennemminkin voidaan olettaa, että tuotteet on tarkoitettu niiden ominaisuuksien mukaisesti ainoastaan lääketieteelliseen käyttöön". Ennakkoratkaisumenettelyn kohteena oleva päätös täsmää tältä osin Institut Fresenius — Chemische und biologische Laboratorien GmbH: n 22.3.1991 antaman lausunnon kanssa, johon Thyssen vetoaa yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään huomautuksissa, ja jonka se on esittänyt myös kansallisille tuomioistuimille oikeudenkäynnin yhteydessä. Tämän, myös komission myötäilemän lausunnon mukaan, vaikka kyseessä olevaa seosta ominaisuuksiltaan vastaavaa seosta voidaan käyttää pääasiallisesti ihmisen ravinnoksi, on sellainen käyttö kuitenkin taloudellisesti "erittäin epätodennäköistä", koska "suurin kustannuksin saavutettu huomattava mikrobiologinen ja kemiallinen puhtaus estää sen käytön tällä tavoin".

13. Viimeksi mainitulla seikalla on ratkaiseva merkitys Bundesfinanzhofin esittämiin kysymyksiin vastattaessa. Jos nimittäin ensinnäkin kyseessä olevaa seosta ominaisuuksiltaan vastaavan seoksen käyttö ihmisen ravinnoksi on pelkästään teoreettinen mahdollisuus ja riidanalainen seos käytetään toiseksi tiputusliuosten valmistukseen keinotekoisena ravintona (mitä kumpikaan asianosainen ei kiistä), on vastattava vain siihen kysymykseen, voivatko nämä kaksi yhdistettyä elementtiä muodostaa arviointiperusteen kyseisen seoksen tariffoimiseksi nimikkeeseen 30.03, johon, kuten olen jo aiemmin todennut, kuuluvat keinotekoiseen ravitsemiseen tarkoitetut valmisteet.

14. Ehdotan, että tähän kysymykseen vastattaisiin myöntävästi. Olen jo ratkaisuehdotukseni aikaisemmassa osassa (ks. edellä 5 kohta) viitannut siihen, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa välittömästi, että tavaran käyttötarkoitus voi olla objektiivinen arviointiperuste sen tariffoinnille, jos se muodostaa tuotteen luontaisen ominaisuuden. Jo mainitusta Institut Freseniuksen lausunnosta seuraa, että kyseessä olevan seoksen kaltaisen seoksen käyttäminen ihmisen ravinnoksi on käytännössä suljettu pois sen luontaisten ominaisuuksien vuoksi (äärimmäinen mikrobiologinen ja kemiallinen puhtaus, pyrogeenipuhtaus). Tästä voidaan mielestäni oikeutetusti päätellä, että juuri nämä luontaiset ominaisuudet ovat niitä ainesosia, joiden kautta määritellään seoksen käyttötarkoituksen olevan käytännössä tiputusliuosten valmistus. Näin olettaa selvästikin myös Bundesfinanzhof, kun se, kuten jo mainittu, päättelee, että

16 — Hauptzollamtin Bundesfinanzhofille esittämä tosiseikka, että kyseinen seos on koostumuksensa mukaan valmiste, jota *voidaan* nauttia suun kautta, ei riitä sen luokittelemiseksi nimikkeeseen 21.07. Edellä esitetyn mukaisesti tuotteen tariffoimikseksi tähän nimikkeeseen ei riitä, että se koostuu ravintoaineista, vaan sen on lisäksi oltava todellakin tarkoitettu ihmisten ravinnoksi. Ennakkoratkaisukysymyksen kohteena olevasta päätöksestä ilmenee, että Hauptzollamt on tarkemmitta selityksittä esittänyt riidanalaisen valmisteen käyttötarkoituksen osalta, että "valmistaminen myös muuhun käyttöön on mahdollista".

riidanalaisen tuotteen kaltaiset tuotteet "on katsottava tarkoitetun käytettäväksi niiden *ominaisuuksien perusteella* [17] ainoastaan lääketieteelliseen käyttöön". Tämä seoksen ominaisuuksista johdettu käyttötarkoitus voidaan näin ollen nähdä objektiivisena arviointiperusteena seoksen luokittelemisessa yhteisen tullitariffin nimikkeeseen 30.03, [18] ja erityisesti (koska se on jauhemaista eikä vähittäismyyntimuodossa) alanimikkeeseen 30.03 A II b.

15. Yhteenvedonomaisesti olen siis sitä mieltä, että Bundesfinanzhofin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin olisi vastattava seuraavasti: Yhteistä tullitariffia, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (ETY) N:o 3618/86 liitteessä, on tulkittava niin, että eri aminohappojen annostetut, pulverimaiset steriilit seokset, jotka eivät ole vähittäismyyntimuodossa a) kuuluvat nimikkeeseen 30.03 (alanimike 30.03 A II b), jos niiden ainoa käyttötarkoitus käytännössä on, ottaen huomioon niiden erityisominaisuudet, tiputusliuosten valmistus; b) kuuluvat nimikkeeseen 21.07, jos niiden käyttötarkoitus on, ottaen huomioon niiden erityisominaisuudet, se, että niitä käytetään välittömästi tai tietyn käsittelyn jälkeen ihmisten ravinnoksi tai elintarvikevalmisteisiin. Viimeksi mainitussa tapauksessa pelkällä mahdollisuudella käyttää mainittua tuotetta muuhun tarkoitukseen (kuten tiputusliuosten valmistukseen) ei ole merkitystä, ja tarkempi luokittelu alanimikkeisiin tapahtuu näissä alanimikkeissä käytettyjen arviointiperusteiden ja kulloinkin konkreettisten olosuhteiden perusteella, joiden toteaminen on kansallisen tuomioistuimen tehtävä.

16. Täydellisyyden vuoksi, mutta myös tekemäni ratkaisun täsmentämiseksi, huomautan vielä seuraavaa: Komissio esittää yhteisöjen tuomioistuimelle antamissaan huomautuksissa monissa kohdin omaa analyysiäni mukaillen, että yhteistä tullitariffia on tulkittava niin, että Thyssenin maahantuomien tuotteiden kaltaiset tuotteet on luokiteltava nimikkeeseen 30.03. Se esittää myös (ranskankielisessa versiossa s. 18 —), että samaan lopputulokseen tultaisiin, jos nojauduttaisiin tässä tapauksessa sovellettavaan yhteisen tullitariffin nimikkeistön tulkinnasta asetuksen N:o 3618/86 liitteen ensimmäisen osan ensimmäisen osaston A kappaleessa annettuun yleiseen sääntöön. Komissio vetoaa tarkemmin sanottuna 2 kohdan a alakohdan yleisen säännön ensimmäiseen virkkeeseen (jonka mukaan "Tavaran luokittelu tiettyyn nimikkeeseen koskee myös epätäydellistä tai keskeneräistä tavaraa, jos sillä on täydellisen tai valmiin tavaran keskeiset tuntomerkit") ja väittää, että ottaen huomioon sen, että kyseisessä tapauksessa "täydellinen ja valmis tavara" tarkoittaa tiputusliuosta, joka syntyy veden lisäämisellä riidanalaiseen seokseen,

17 — Kirjoittajan kursivointi.

18 — Vrt. myös tulliyhteistyöneuvoston selittävät huomautukset nimikkeestä 30.03 (B osa, a kohta), joiden mukaan tähän nimikkeeseen kuuluu myös mm. tietyssä tilavuudessa oleva "kaksoistislattu vesi" ampulleina, joka on tarkoitettu "joko välittömästi käytettäväksi tiettyjen sairauksien hoitoon ... tai liuottimena *ruiskeena annettavien liuosten valmistamiseen.*

voitaisiin sitä pitää "epätäydellisenä tai keskeneräisenä tavarana", jolla on "täydellisen tai valmiin tavaran" keskeiset ominaisuudet ja olisi näin ollen luokiteltava sellaisen kanssa samaan nimikkeeseen.

17. Tätä tulkintaa ei voida mielestäni hyväksyä kahdesta syystä: 1. Tulliyhteistyöneuvoston komission antamiin yleisiin sääntöihin liittyvien selitysten III kohdan mukaisesti kyseisiä sääntöjä ei sovelleta "yleensä" yhteisen tullitariffin I—IV jaksoon, toisin sanoen 1—38 ryhmiin kuuluviin tuotteisiin kyseisten nimikkeiden sisällön vuoksi. Kuitenkin, kuten komissio aivan oikein huomauttaa, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, [19] että sanonnalla "ei yleensä" ei suljeta pois kokonaan sitä mahdollisuutta, että mainittua sääntöä voitaisiin soveltaa poikkeuksellisesti yhteisen tullitariffin 1—38 ryhmiin kuuluviin nimikkeisiin. Mielestäni asiakirjoista ei kuitenkaan ilmene — eikä komissiokaan niin väitä — että olisi olemassa seikkoja, joilla voitaisiin perustella kyseisen yhteisen tullitariffin nimikkeen soveltamista poikkeuksellisesti kyseisen 2 kohdan a alakohdassa olevan säännön perusteella. 2. Tästä riippumatta en näe syytä siihen, että *tiputusliuosten valmistukseen tarkoitetetulla pulverimaisella* valmisteella olisi tiputus*liuoksen* keskeiset ominaisuudet, koska siltä puuttuu joka tapauksessa tällaisen liuoksen ehkä tärkein ominaisuus, nimittäin mahdollisuus käyttää sitä välittömästi tiputukseen. Mielestäni tavaraa, jota Bundesfinanzhofin esittämät kysymykset koskevat, ei voida luokitella nimikkeeseen 30.03 sen vuoksi, koska sillä on "keskeneräisenä tavarana" "valmiin tavaran" (tiputusliuoksen) olennaiset ominaisuudet, vaan sen vuoksi, että siltä osin kuin sen käyttäminen tiputusliuosten valmistamiseen on sen erityisluonteeseen kuuluva ominaisuus, se on sellaisenaan valmiste, jota käytetään lääketieteessä keinotekoiseen ravitsemiseen.

IV — Ratkaisuehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että ennakkoratkaisukysymyksiin vastattaisiin seuraavasti:

Yhteistä tullitariffia, sellaisena kuin se on neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3618/86 liitteessä on tulkittava niin, että eri aminohappojen annostettujen, pulverimaisten

19 — Asia C-318/90, Boehringer Mannheim, tuomio 3.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3495, 17 ja 18 kohta). Ks. myös asia 295/81, IFF, tuomio 30.9.1982 (Kok. 1982, s. 3239).

steriilien seosten kaltaiset valmisteet, jotka eivät ole vähittäismyyntimuodossa a) kuuluvat nimikkeeseen 30.03 (alanimike 30.03 A II b), jos niiden ainoana käyttötarkoituksena niiden ominaisuuksien mukaisesti käytännössä on tiputusliuosten valmistaminen; b) kuuluvat nimikkeeseen 21.07, jos niiden ominaisuuksien mukaisesti niitä käytetään välittömästi tai välillisesti tietyn käsittelyn jälkeen ihmisen ravinnoksi tai elintarvikevalmisteiden valmistamiseen. Jälkimmäisessä tapauksessa pelkällä mahdollisuudella, että kyseistä tuotetta käytettäisiin muuhun tarkoitukseen (kuten esimerkiksi tiputusliuosten valmistukseen), ei ole merkitystä, ja tarkempi luokittelu nimikkeen 21.07 alanimikkeisiin tapahtuu kyseisen alanimikkeen yhteydessä sovellettavien arviointiperusteiden sekä kulloistenkin konkreettisten olosuhteiden mukaisesti, joiden toteaminen on kansallisten tuomioistuinten tehtävä.